

מקור המאמר בזהר פרשת ויקרא דף טו ע"ב - טז ע"א
התשובה ממתקת את הדינים

תֵּנִיָּא, בְּאַרְבַּע תְּקוּפֵין דְּשַׁתָּא, קָלָא אֶתְפָּסְק, וְדִינֵין מִתְעָרִין, וְתִשׁוּבָה תֵּלִיָּא עַד דְּאֶתְתְּקֵן. וְכַד דִּינֵין מִתְעָרִין, קָלָא נְפִיק, וְד' זְווי"ן (ס"א זימנין) דְּעֵלְמָא, סְלִקִין וְנַחְתִּין. כְּרוּזָא קְרִי, וְלִית מָאן דִּישְׁגַּח וְיִתְעַר. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין, אִם יִתּוּבוּן יִתּוּב, וְאִי לָאו, (כְּלָא ס"א קָלָא) אֶתְפָּסְק, וְדִינֵיָּא אֶתְעַבְדוּ וְכַדִּין אֶתְקְרִי וְיִתְעַצֵּב, וְיִתְעַצֵּב בְּבִתֵּי בְּרָאִי.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תְּנִינָן, מִן יוֹמָא דְּאֶתְחַרֵּב בֵּי מְקוּדְשָׁא, לִית יוֹמָא דְּלָא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיהּ רַתְחָא בִישָׁא. מָאִי טַעְמָא. מִשׁוּם דְּתִנִּינָן, אָמַר רַבִּי יוֹדָאי אָמַר רַבִּי יִיסָא, נְשַׁבַּע הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא יִפְנֵם בִּירוּשָׁלַם דְּלַעִילָא, עַד שְׂיִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַם דְּלַתְתָּא. וּבְגִין כֵּן, רַתְחָא אֶשְׁתַּכַּח בְּעֵלְמָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, (ויקרא יח) כְּתִיב עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה. וְכְתִיב, אִמְךָ הִיא לֹא

שְׁנִינָן, בְּאַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה הַקּוֹל נְפָסְק, וּמִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים, וְהַתְּשׁוּבָה תְּלוּיָה עַד שְׁמִתְתְּקֵן. וְכִשְׁהַדִּינִים מִתְעוֹרְרִים, יוֹצֵא קוֹל, וְאַרְבַּע זְוִיּוֹת (פְּעָמִים) הָעוֹלָם עוֹלִים וְיוֹרְדִים. הַכְּרוּז קוּרָא, וְאִין מִי שְׂיִשְׁגִּיחַ וְיִתְעוֹרֵר. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן, אִם יִשׁוּבוּ - יִשׁוּב, וְאִם לֹא - (הַכֵּל ס"א הַקּוֹל) נְפָסְק, וְהַדִּינִים נַעֲשִׂים, וְאִין נִקְרָא וְיִתְעַצֵּב, וְיִתְעַצֵּב בְּבִתִּים הַחִיצוֹנִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁנִינָן, מִיּוֹם שְׁנַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִין יוֹם שְׁלֵא נִמְצָא בּוֹ כַּעֲס רַע, מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׁשִׁינָנוּ, אָמַר רַבִּי יוֹדָאי אָמַר רַבִּי יִיסָא, נְשַׁבַּע הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא יִכְנָס בִּירוּשָׁלַם שֶׁל מַעְלָה עַד שְׂיִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל לִירוּשָׁלַם שֶׁל מַטָּה. וּמִשׁוּם כֵּן נִמְצָאת רַתְחָה בְּעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה. וְכְתוּב אִמְךָ הִיא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָה.

תִּגְלֶה עֲרוֹתָהּ. וְתִנְיֹן אִמְךָ הִיא וְדָאִי. הָא אִם
גְּלָה עֲרִייתָהּ, לְמָאן בְּעֵי לְאַתְבָּא לָהּ, וְדָאִי
לְתַקְנָא מָאִי דְגַלִּי.

דְּתַנִּיא כִּד סַגִּיא יִצְרָא בִישָׁא בְכַר נָשׁ, לָא סַגִּי
אַלָּא בְּאִינוֹן עֲרִיִין, וּבְלָהוּ חוּבֵי אַחֲדוֹן
בְּהָהוּא עֲרִיא. וּכְתִיב לֹא תִגְלֶה. כִּד אַתְתַּקֵּן,
אַתְתַּקֵּן לְקַבֵּל הֵהוּא דְגַלִּי, וְדָא אַקְרִי תְּשׁוּבָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל חוּבֵי עַלְמָא אַחֲדוֹן (ס"א)
(דא) כִּדָּא, עַד דְּאִימָא אַתְגַּלִּיא בְּגִינֵיהוֹן.
וְכִד אִיהִי אַתְגַּלִּיא, כָּל אִינוֹן בְּנִין
אַתְגַּלִּיִין (בְּגִינָה). וּכְתִיב (דְּבָרִים כב) לֹא תִקַּח הָאִם עַל
הַבָּנִים. וְכִד אַתְתַּקֵּן עַלְמָא לְתַתָּא, אַתְתַּקֵּן
כִּלְאָ, עַד דְּסִלְקָא תְּקוּנָא לְאִימָא קְדִישָׁא,
וּמְתַתְּקֵנָא, וְאַתְכַּסִּיא מִמָּה דְּאַתְגַּלִּיא. וּבְנִין כִּד
כְּתִיב, (תְּהִלִּים לב) אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פִשַׁע כְּסוּי חַטָּאָה,
וּכְדִין אַקְרִי תְּשׁוּבָה, תְּשׁוּבָה וְדָאִי. וּכְדִין יוֹם
הַכְּפוּרִים אַתְקֵרִי, כְּמָה דְּכְתִיב, (וִיקְרָא טז) מִכָּל
חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי יִי' תִּטְהָרוּ.

אָמַר רַבִּי (דף ט"ז ע"א) יְהוּדָה אִימְתִי אַתְקֵרִי תְּשׁוּבָה.
כִּד אִימָא מְתַכַּסִּיא וְקִימָא בְּחֻדְוָה עַל בְּנִין,
דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים קיג) אִם הַבָּנִים שְׂמַחָה. וְתַבְּאָת

הַבָּנִים שְׂמַחָה. וְשָׁבָה לְקִיוֹם. וּמִי שְׁהִיָּה סְגוּר, שָׁב לְמִקוּמוֹ.

וְשִׁנִּינוּ, אִמְךָ הִיא וְדָאִי. הֲרִי
אִם גְּלָה עֲרוֹתָהּ, לְמָה צְרִיךְ
לְהָשִׁיב אוֹתָהּ? וְדָאִי לְתַקֵּן
אֶת מַה שְּׁגָלָה.

שְׁשִׁנִּינוּ, כְּשִׁמְתַּגְּבֵר יִצְר
הָרַע בְּאָדָם, אִינוּ מְתַגְּבֵר
אֶלָּא בְּאוֹתוֹן עֲרִיּוֹת, וְכִל
הַחַטָּאִים אַחוּזִים בְּאוֹתָהּ
עֲרוּהּ. וְכְתוּב לֹא תִגְלֶה.
כְּשִׁמְתַּתְּקֵן, מְתַקֵּן כְּנֶגֶד אוֹתוֹ
שְׁגָלָה, וְזוֹ נִקְרְאת תְּשׁוּבָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל חַטָּאִי
הָעוֹלָם אַחוּזִים (וה) בְּזוּהָ, עַד
שֶׁהָאִם מְתַגְּלָה בְּגִלְלָם.
וְכִשְׁהִיא מְתַגְּלָה, כָּל אוֹתָם
הַבָּנִים מְתַגְּלִים (בְּשִׁבִילָה).
וְכְתוּב לֹא תִקַּח הָאִם עַל
הַבָּנִים. וְכִשְׁמְתַתְּקֵן הָעוֹלָם
לְמִטָּה, הַכֹּל מְתַתְּקוֹן, עַד
שֶׁעוֹלָה הַתְּקוּן לְאִם הַקְּדוּשָׁה
וּמְתַתְּקֵנָה, וּמְתַכַּסִּית מִמָּה
שֶׁהִתְגַּלְתָּהּ. וּמִשׁוּם כִּד כְּתוּב,
אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פִשַׁע כְּסוּי
חַטָּאָה, וְאִזּוּ נִקְרְאת תְּשׁוּבָה,
תְּשׁוּבָה וְדָאִי. וְאִזּוּ נִקְרְא יוֹם
הַכְּפוּרִים, כְּמוֹ שְׁכְּתוּב מִכָּל
חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי ה' תִּטְהָרוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מְתִי
נִקְרְאת תְּשׁוּבָה? כְּשֶׁהָאִם
מְתַכַּסֶּה וְעוֹמְדָת בְּשִׂמְחָה עַל
הַבָּנִים, שְׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קיג) אִם

בְּקִיּוּמָא וּמֵאן דְּהָוּה סָגִיר, תָּב לְאַתְרֵיהּ. וְכִלְהוּ
 תְּבִין חַד לְחַד, וּמִתְבְּרַכָּאן כָּל חַד וְחַד, וְכִדִּין
 אֶתְקֵרִי תְּשׁוּבָה (שְׁלִימְתָא), תְּשׁוּבָה סְתָם לְאַכְלִילָא
 וְכֻלָּם שְׁבִים אֶחָד לְאַחַד,
 וּמִתְבְּרָכִים כָּל אֶחָד וְאַחַד,
 וְאִזְ נִקְרֵאת תְּשׁוּבָה (שְׁלִמָה),
 תְּשׁוּבָה סְתָם, לְהַכְלִיל הַכֹּל.
 כָּלֵא.

ספר אור הזהר (עמוד 377)

טו) אין לשער זאת למי שלא ראה כל זאת בעיניו, ואף בשנמשיל בפה ובכתב אלף פעמים, אף על פי בן כשבאים בעצמו ורואים כל זה, אז רואים שאין דגמה כלל למה שהוא באמת ובבקר אחר התפלה מתחיל המצוה לגלח ראשי הילדים ולעשות להם פאות, ומזמרים ומרקדים עמהם, אין לשער זאת למי שלא ראה כל זאת בעיניו, ואף בשנמשיל בפה ובכתב אלף פעמים, אף על פי בן כשבאים בעצמו ורואים כל הגזבר לעיל, אז רואים שאין דגמה כלל למה שהוא באמת. (מי שמואל להחסיד הצדיק הקדוש רבי שמואל הורובין זכר צדיק לברכה, נכד השל"ה הקדוש)

טז) כל תקוותינו עתה הוא על אלו הצדיקים שנתגלה קבורתם

ועתה כל תקוותינו על ידי אלו הצדיקים שנתגלה קבורתם, שהם יעוררו את משה רבינו מהימנא שיתחברו יחד לעסק בתקוננו, כי משה רבינו עליו השלום לא ידע איש את קבורתו, כי מי לנו גדול ממשה שלא נתעסק בו אלא הקדוש ברוך הוא לבדו, ועל בן אי אפשר לבוא על קבורתו, כי הוא בבחינת אור אין סוף נגדנו וכו'.

יז) שמחים על שבאים על קברו בהילולא של רבי שמעון בן יוחאי, כי עתה עקר התקון על ידי קברי צדיקים כאלו, על ידי שבאים על קבריהם הקדושים, כי כבר עשו פעולות נוראות כאלו מאז ועד עתה, שיכולים לבוא על קברם אפלו הגרוע שבגרועים, הרשע שברשעים, ולהתתקן על ידי זה

ועל בן עתה עושין הילולא של רבי שמעון בן יוחאי, שהוא מתלמידי רבי עקיבא, ששמחים על שבאים על קברו, כי עתה עקר התקון על ידי קברי צדיקים כאלו וכו', שאנו זוכים לתקן הצמצומים וכו' על ידי שבאים על קבריהם הקדושים, כי כבר עשו פעולות נוראות כאלו מאז ועד עתה, שיכולים לבוא על קברם אפלו הגרוע שבגרועים, הרשע שברשעים, ולהתתקן על ידי זה.

(ספר לקוטי הלכות תפלת המנחה הלכה ז אות נו)

יח) יש נשמות נפולות מאד מאד, שאי אפשר שיהיה להם שום תקון בעולם כי אם על ידי נשמת הצדיק

כי יש נשמות נפולות מאד מאד שנפלו כל כך כמו שנפלו, עד שאי אפשר שיהיה להם שום תקון בעולם, כי אם על ידי נשמת הצדיק, ודיקא על ידי מיתתו, ועל בן איתא בזהר הקדוש (אחרי עא:): דצדיקיא שכיחי יתיר בתר אסתלקותיה בהאי עלמא יתיר מבחיהי.

זהו בחינת השתטחות על קברי צדיקים אמתיים שהוא דבר גדול מאד ומועיל מאד לעבודת השם יתברך, לזכות לצאת מהרע שלו ולשוב להשם יתברך, כי יש בני אדם שנפלו כל כך בעוונותיהם, עד שנאחו בהם הרע כל כך, עד שאי אפשר להם בשום אופן לשוב להשם יתברך, רק על ידי שבאין על קברי הצדיקים האמתיים, ואז נכללין בנשמת הצדיק שמת, שהוא עוסק תמיד לברר ברורים, והוא בכחו הגדול שגדול במיתתו יותר מבחיו, הוא יכול לברר אפלו הנשמות שנפלו מאד מאד. וזה בחינת הילולא דרבי שמעון בר יוחאי שעושין ביום הסתלקותו דיקא, כי דיקא על ידי הסתלקותו הוא מתקן ומחזיר בתשובה נפשות רבות יותר, שעל ידי זה נתרבה השמחה ביותר.

יט) השמחה הגדולה של הילולא דרשב"י, שאז עולין ונתתקנין וחוזרין בתשובה כמה רחוקים וזהו בחינת השמחה הגדולה של הילולא דרשב"י ביום הסתלקותו הקדוש בל"ג בעמר, שאז עולין ונתתקנין וחוזרין בתשובה כמה רחוקים, שזהו בחינת השתטחות על קברי הצדיקים אמתיים, שעל ידי זה נגדלת השמחה מאד מאד. (ספר לקוטי הלכות תפלת המנחה הלכה ז אות נא)